

Nämndernas samlade återkoppling på Planeringsförutsättningar 2027

Rapport för återkoppling på planeringsförutsättningar

Nedan är en sammanfattning av respektive nämnds återkopplingsrapporter. I sammanfattningen har vi försökt identifiera nämndernas konkreta förslag inför fortsatt beredning av regionplan 2027.

Nämndernas bidrag till fullmäktiges mål

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden bidrar till regionmålen genom att stärka arbetet för barns och ungas hälsa, trygghet och tidiga stödinsatser. Fokus ligger på att upptäcka och förebygga våld, genomföra den nya lagstiftningen om barn som anhöriga samt utveckla samverkan med kommunerna, barn- och ungdomspsykiatri och primärvården för att ge rätt stöd i rätt tid.

För att skapa goda levnadsvillkor prioriteras hälsofrämjande och förebyggande arbete, bland annat genom utveckling av primärvårdens stöd för levnadsvanor, fortsatt arbete med Västerbottens hälsoundersökningar och genomförandet av omställningen till nära vård. Beredskap för kriser och stöd till våldsutsatta och personer med funktionsnedsättning lyfts särskilt fram.

Nämnden ska också bidra till ett attraktivt och hållbart Västerbotten genom arbete mot rasism, ökad tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning samt jämlik tillgång till hjälpmedel i hela länet.

För målet om tillgänglig vård prioriteras kortare väntetider, bättre kontinuitet, utvecklade digitala tjänster och stärkta vårdteam. Primärvårdens roll som första linjens vård vid psykisk ohälsa ska förstärkas.

Som arbetsgivare fokuserar nämnden på kompetensförsörjning, ledarskap, kompetensutveckling och minskat beroende av hyrpersonal. Inom miljö- och klimatområdet fortsätter arbetet med hållbara materialval och klimatsmarta arbetssätt. För att stärka forskning, utbildning och innovation ska goda forskningsmiljöer utvecklas, fler kliniska studier genomföras och förutsättningarna för verksamhetsförlagd utbildning säkerställas.

Regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden bidrar till regionmålen genom att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling, ökad tillväxt och starkt attraktionskraft i Västerbotten. Genom strategiskt arbete med näringslivsutveckling, kompetensförsörjning, innovation, infrastruktur och samhällsbyggnad ska fler jobb, ökade skatteintäkter och bättre förutsättningar för framtidens välfärd skapas.

Nämnden ansvarar för det regionala utvecklingsuppdraget, samordnar genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin och fördelar statliga utvecklingsmedel. Ett centralt fokus är samverkan mellan kommuner, näringsliv, akademi, civilsamhälle och myndigheter för att driva länets utveckling framåt.

Nämnden har även ansvar för regional kollektivtrafik, kulturutveckling och folkbildning, vilka bidrar till attraktiva livsmiljöer, god tillgänglighet och social hållbarhet i hela länet. Genom ägarstyrning av regionala bolag och stöd till innovationssystemet stärks också entreprenörskap, forskning och regional konkurrenskraft.

Sammantaget bidrar nämnden till regionmålen genom att stärka Västerbottens utvecklingskraft, förbättra möjligheterna att bo, arbeta och verka i hela länet samt skapa förutsättningar för en hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling.

Folkhögskolestyrelsen

Folkhögskolestyrelsen bidrar till Region Västerbottens mål genom att bedriva folkbildning som stärker människors kompetens, delaktighet, hälsa och möjligheter till arbete. Genom sammanslagningen till Västerbottens folkhögskola och det långsiktiga värdegrundsarbetet med fokus på delaktighet, tillgänglighet, tillit och inkludering utvecklas verksamheten utifrån visionen att vara Sveriges mest välkomnande folkhögskola. Den breda utbildningsverksamheten i länet ökar framtidstro och social inkludering, stärker individers möjligheter att delta i samhällslivet och bidrar därmed till ett hållbart och attraktivt Västerbotten.

Patientnämnden

Patientnämnden bidrar främst till regionmålen genom att stärka patienternas ställning, stödja dialogen mellan patienter och vården samt främja kvalitetsutveckling och patientsäkerhet. Genom att ta emot, analysera och återföra patienters synpunkter och klagomål identifierar nämnden riskområden och förbättringsbehov i vården.

Särskilt fokus ligger på barns rättigheter och delaktighet, tillgänglig vård med god kvalitet och kontinuitet samt ett systematiskt arbete med rapporter och kunskapsunderlag till vårdverksamheterna. Nämnden ansvarar även för stödpersonsverksamhet vid tvångsvård och arbetar för att information och stöd ska vara tillgängligt för patienter. Genom digitala arbetssätt och ett aktivt utvecklingsarbete bidrar nämnden till en mer patientcentrerad, säker och kvalitativ vård.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen behöver fortsätta fokusera på önskade förflyttningar i ett mer långsiktigt perspektiv och samtidigt hantera kortsiktiga åtgärder kopplat till ekonomi, tillgänglighet och kompetensförsörjning. För att fortsätta den långsiktiga gemensamma förflyttningen är nedanstående fokusområden och önskade tillstånd centrala och kommer att beaktas samt beredas inom nämndplanen.

- Stärka vår ledning och styrning, målsättningen är att vi 2027 har en effektiv, tydlig ledning och styrning, med tillit som grund, som stödjer verksamhetsutveckling och måluppfyllelse.
- Kompetensförsörjningen, målsättningen är att vi 2027 har stärkt vår förmåga att attrahera, utveckla och behålla vår personal.
- Tydlig och effektiv samverkanspartner, målsättningen är att vi 2027 har en tydlig och effektiv samverkan med kommuner och övriga intressenter
- Civil beredskap, målsättningen är att vi 2027 har en förstärkt förmåga till civilt försvar

- Norrlands universitetssjukhus, NUS, har stärkt sin roll som universitetssjukhus och målsättningen 2027 är att vi har förbättrade förutsättningar att bedriva forskning och högspecialiserad vård
- Vår kultur, målsättningen 2027 är att vår kultur är vägledande för alla verksamheter

Konkrete förslag för ställningstaganden:

Patientnämnden föreslår att endast regionmål 1. Trygga uppväxtvillkor, 4. Tillgänglig vård med god kvalitet och kontinuitet och 5. Goda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare ska riktas till nämnden 2027. Bakgrunden är att nämnden har ett väldigt avgränsat och tydligt verksamhetsfält.

Nämndernas planerade verksamhetsförändringar

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden planerar inte några större verksamhetsförändringar under 2027. Inom primärvården i Närsjukvårdsområde Umeå (NSVU) kommer fokus framåt att vara på förändrade arbetssätt för att på ett bättre sätt kunna möta medborgarnas behov av vård. Det innebär en gradvis övergång till mer teambaserad och personcentrerad vård. I området pågår ett par pilotprojekt som arbetar med dessa principer och de visar på goda resultat.

Inom slutenvården är arbetet med att på ett strukturerat och tydligt sätt beskriva vårdtyngd som pågår tillsammans med övriga områden en central del i utvecklingen av effektivare och bättre flöden.

Det pågår en översyn av allmäntandvårdens kliniker i Västerbotten vilket visat på ett behov av att utreda mobila arbetssätt.

Regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden planerar att anpassa verksamheten till förändrade förutsättningar, såsom ökad statlig och europeisk styrning, minskade externa utvecklingsmedel och högre krav på regional samverkan och beredskap. Samtidigt genomförs en större organisatorisk förändring när folkhögskoleverksamheten förs in i nämndens ansvar från 1 januari 2027.

För att möta det breddade uppdraget och framtidens krav ska en ny och mer ändamålsenlig förvaltningsorganisation tas fram och implementeras under 2027. Nämnden kommer också att stärka arbetet med analys, uppföljning och strategisk planering samt se över formerna för regionens bolagsägarande.

Prioriterade utvecklingsområden är kompetensförsörjning, digitalisering, innovation, energiomställning, kollektivtrafik, kultur, samhällsberedskap och hållbar regional tillväxt. Samverkan med kommuner, civilsamhälle, näringsliv och akademi lyfts som avgörande för länets utveckling.

Samtidigt bedöms föreslagna budgetminskningar begränsa handlingsutrymmet. Nämnden varnar för att ytterligare besparingar riskerar att försvaga det regionala utvecklingsuppdraget, minska stödet till kommunerna och påverka genomförandet av samverkansavtal och utvecklingsinsatser i hela länet.

Folkhögskolestyrelsen

Folkhögskolans utvecklingsarbete fokuserar på tre huvudområden för att nå visionen om att vara Sveriges mest välkomnande folkhögskola. För det första ska digitaliseringen

stärkas genom ökad digital kompetens för både deltagare och medarbetare, implementering av en AI-strategi samt ökad flexibilitet mellan fysiska och digitala lärmiljöer.

För det andra ska folkhögskolan utvecklas som en lärande organisation genom ökad kunskapsdelning, en starkare feedbackkultur, större utrymme för reflektion och ett kontinuerligt lärande i vardagen.

För det tredje fortsätter utvecklingen mot ett tillitsbaserat ledarskap och styrning, med fokus på större ansvar och handlingsutrymme för team och medarbetare, tydligare roller och beslutsvägar samt ökad transparens. Under 2027 prioriteras bland annat utveckling av den digitala plattformen Lärportalen, förbättrad intern information och fortsatt implementering av sammanslagningen till Västerbottens folkhögskola.

Patientnämnden

Patientnämndens fokus under 2027 kommer ligga på att få till stånd ett gott och nära samarbete mellan nämnd och förvaltning och på att driva, och i någon mån vidareutveckla, nämndens kärnverksamhet - att bistå vår befolkning i att föra fram synpunkter/klagomål, att få dem besvarade, att lämna information som personer behöver för att tillvara ta sina intressen inom vården och att svara för att personer som tvångsvårdas får tillgång till en stödperson man så önskar.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen planerar inga större organisatoriska förändringar men fortsätter arbetet med att öka produktivitet och effektivitet genom flödesförbättringar, faktabaserad styrning och tydligare uppföljning. En översyn av chefstrukturen har genomförts och antalet chefer minskas successivt.

Fokus ligger på att stärka Norrlands universitetssjukhusprofil, förbättra vårdens tillgänglighet samt intensifiera det hälsofrämjande och förebyggande arbetet, bland annat genom ökad användning av Västerbottens hälsoundersökningar (VHU). Produktiviteten ska förbättras genom tydligare prioriteringar, stärkt ledning och styrning samt utvecklade arbetsflöden och processer.

Omställningen till nära vård fortsätter med ökad samverkan mellan regionen och länets kommuner, där primärvården har en central roll. Den nya inriktningen för Hälsoval primärvård syftar till att ge verksamheterna större handlingsutrymme att utveckla personcentrerade arbetssätt.

Regionstyrelsen förbereder också organisationen inför den kommande samsjuklighetsreformen 2028, som innebär förändrat ansvar för vård och behandling vid skadligt bruk och beroende. Detta kräver förstärkt samordning, planering och anpassning av verksamhet och ekonomi.

Nämndernas inriktning för kompetensförsörjning

För att säkra kompetensförsörjningen under 2027 och de närmaste åren avser nämnderna att genomföra en rad åtgärder.

Hälso- och sjukvårdsnämnden avser att lägga fokus på arbetet med chefers förutsättningar att leda, möjliggöra kompetensutveckling för alla medarbetare och främja deras möjlighet till inflytande och delaktighet. Ett centralt fokusområde är att öka attraktiviteten som arbetsgivare genom att utveckla arbetsvillkor, tydliggöra karriär- och utvecklingsvägar samt främja ett hållbart och förlångt arbetsliv.

Regionstyrelsen avser att arbeta med att stärka förmågan att attrahera, utveckla och behålla personal. Viktiga delar är även att stärka vår ledning och styrning för att uppnå effektiv, tydlig ledning och styrning, med tillit som grund, som stödjer verksamhetsutveckling och måluppfyllelse. Nämnden avser även att arbeta för att vår kultur är vägledande för alla verksamheter.

Regionala utvecklingsnämnden kommer genom fortsatta insatser verka för att förvaltningen har en god arbetsmiljö, samt en ledning och styrning som bygger på tillit, delaktighet och respekt mellan arbetsgivare och medarbetare. Under kommande period prioriteras insatser som stärker arbetsmiljö och som syftar till att behålla och utveckla medarbetare genom att tillvarata medarbetares kompetens samt säkerställa delaktighet och inflytande.

Folkhögskolestyrelsen avser att fokusera på att utveckla en lärande organisation som tar tillvara befintliga medarbetares kunskaper och prioriterar tid för reflektion.

Patientnämnden beskriver i dagsläget en god förmåga till kompetensförsörjning där fortsatt fokus kommande år är arbeta mot mål 5 som innebär goda arbetsplatser och en attraktiv arbetsgivare.

Nämndernas plan för hållbar ekonomi och prioriteringar av resurser

I planeringsföresättningarna föreslås resultatbudget mellan åren 2026 och 2027 ökas med en indexuppräknings på 307 miljoner kronor (LPIK 3,1 procent).

På en övergripande nivå påverkas regionens ekonomi även av att kostnader för externa pensioner förväntas minska med 11 miljoner kronor och avskrivningskostnader ökar med 63 miljoner kronor. Utöver detta föreslås att verksamheternas nettoram minskas med 150 miljoner kronor fördelat på regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnd och regional utveckling.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen har ett ansvar att stödja nämnderna inom området ekonomi och planering och äger det strategiska utvecklingsansvaret för regionövergripande processer inom området. Styrelsen ska genom sina övriga uppdrag på olika sätt vara ett stöd för organisationen i arbete med ledning, styrning och effektivisering för en hållbar ekonomi.

I de föreslagna justeringarna i resultatbudgeten påverkas Regionstyrelsens budget av minskade kostnader för externa pensioner med 11 miljoner kronor och ökade avskrivningskostnader på 63 miljoner kronor. Utöver detta minskas regionstyrelsens nettokostnadsram med 36 miljoner. I Regionstyrelsens budgetram 2026 finns ett ofördelat budgetutrymme på 70 miljoner kronor som är avsett att användas för oförutsedda utgifter samt tillkommande, ofinansierade uppdrag.

För regionstyrelsens verksamheter finns det inför 2027 ekonomiska utmaningar som behöver hanteras. Tydligast är detta inom området Digitalisering och Service där förvaltningskostnader för Cosmic, livscykelhantering objekt, sjukresor, lager och cybersäkerhet tillsammans bedöms sakna cirka 70 miljoner kronor i finansiering.

Sammantaget innebär den föreslagna ramen till Regionstyrelsen en minskning av tillgängliga medel för Digitalisering och service, staber samt övrig regionövergripande verksamhet. På grund av besparingskrav samt ökade avskrivningskostnader som följer av höga investeringsutgifter saknas finansiering med sammanlagt 90 miljoner kronor för befintlig verksamhet samt att ett utrymme för oförutsedda utgifter saknas helt.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

I planeringsförutsättningarna 2027 beskrivs nämndens nuvarande och kommande ekonomiska utmaningar. Den ekonomiska ram som föreslås i planeringsförutsättningarna för hälso- och sjukvårdsnämnden 2027 uppgår till 7 177,7 miljoner kronor.

Den föreslagna budgetreduceringen för hälso- och sjukvårdsnämnden inför 2027 uppgår till 107,0 miljoner kronor. Detta sker samtidigt som nämnden prognostiserar en betydande negativ budgetavvikelse för 2026, vilket ytterligare förstärker de ekonomiska utmaningarna.

Hälso- och sjukvårdsnämndens ambition är alltid att budget ska följas, men bedömer att uppdraget att ha en ekonomi i balans fortsatt är en stor utmaning även för år 2027. Nämndens verksamheter har under de senaste åren haft utmaningar i form av bemanningsproblematik, reducerade vårdplatser, ökad efterfrågan vård med långa köer och ekonomiska underskott. En situation som bedöms kvarstå även 2027. Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att föreslagen ekonomisk ram, innebär begränsad möjlighet att bedriva verksamheten i nuvarande omfattning.

Om verksamheten inte kan bedrivas inom prognosticerad budgetram kommer nämnden att prioritera grunduppdraget och de insatser som ger störst nytta. Detta kan innebära omprioriteringar, minskning eller avveckling av vissa insatser samt förändrade arbetssätt för att öka effektiviteten. Dessa åtgärder kan medföra konsekvenser i form av minskad ambitionsnivå, begränsad tillgänglighet eller längre genomförandetider för vissa delar av verksamheten.

Regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden önskar påtala att de senaste årens fullmäktigeuppdrag med besparingar har haft en stor påverkan på förutsättningarna för det regionala utvecklingsuppdraget i en tid när betydelsen av regionala utvecklingsinsatser varit stora. Då de senaste åren har inneburit återkommande besparingar, så innebär de åtgärder som vidtagits genom åren för att anpassa verksamheterna till tilldelad budgetram att utrymmet för att vidta ytterligare åtgärder är kraftigt begränsade. Besparingar i form av personalneddragningar bedöms i dagsläget uttömda. Sådana åtgärder skulle få kraftigt negativa konsekvenser för genomförande av regionala utvecklingsuppdraget, arbetsmiljö och kapacitet att fullgöra regionala utvecklingsansvaret och efterlevnad av ingångna överenskommelser och avtal. Regionala utvecklingsnämnden uppmanar därför regionstyrelsen att föreslå en annan fördelning av nämndramar än vad som har presenterats i planeringsförutsättningar 2027. Nämnden lyfter även att den regionala utvecklingsnämndens budgetram varit underfinansierad i relation till vad som gjorts känt om behov de senaste åren. I synnerhet gällande medel som ska finansiera den regionala kollektivtrafiken.

Nämnden anser även att det är av yttersta vikt att återgå till att särskilja de ekonomiska ramar som tilldelas den regionala kollektivtrafiken från de ekonomiska ramar som tilldelas det regionala utvecklingsuppdraget i fullmäktiges beslut om fördelning av nämndramar.

Regionfullmäktige fattar särskilt beslut om planeringsförutsättningar för kollektivtrafik som ligger till grund för den beställning av trafik som görs. Fullmäktiges beslut om mål och andra villkor för kollektivtrafikens planering, behöver åtföljas av beslut om tillräcklig finansiering för att verkställa fullmäktiges beslut. Planeringsförutsättningarna för kollektivtrafik fastställs årligen inför planeringsåret och utgör grund för den trafikbeställning som regionala utvecklingsnämnden i sin tur beslutar om. Trafikbeställningen styr därefter de budgetar som kollektivtrafikbolagen Länstrafiken i Västerbotten AB samt Norrtåg AB fastställer och som därmed utgör Region

Västerbottens finansiering av kollektivtrafik. Med utgångspunkt i att särskilt beslut fattas för planering av den regionala kollektivtrafiken bör även anvisade medel för den regionala kollektivtrafiken vara tydligt.

Även det förhållandet, att Region Västerbotten, tillsammans med länets femton kommuner utgör finansiärer av länets kollektivtrafik, motiverar att beslut om finansiering av Region Västerbottens åtagande samt uppföljning särredovisas.

Flertalet av kulturverksamheterna har sedan många år tillbaka påtalat utmaningar med att genomföra sina uppdrag med befintligt anslag. Särskilt utmanande blir den sammantagna bilden då statliga anslaget inom kultursamverkansmodellen minskats och inte ges erforderlig uppräkning. För regionernas del, innebär det att välja mellan att kompensera minskade nivåer av statliga anslag, eller möta länets aktörer i att hantera de konsekvenser som drabbar den regionala kulturverksamheten.

Folkhögskolestyrelsen

Från och med 1 januari 2027 inordnas folkhögskoleförvaltningens verksamhet under regionala utvecklingsnämnden, vilket förväntas skapa samverkansfördelar när organisationerna väl är integrerade.

Initialt under planeringsperioden är det sannolikt att resursanvändningen ökar för att etablera den nya samverkan, den organisatoriska hemvisten och själva sammanslagningen av skolenheterna. På sikt bedömer folkhögskolestyrelsen dock att detta leder till en mer robust och effektiv verksamhet med goda förutsättningar för en fortsatt hållbar ekonomi.

Patientnämnden

Patientnämnden bedömer att det är möjligt att bedriva verksamheten inom tilldelad ram med godtagbar kvalitet.

Nämndernas investeringsplanering

Nämnderna har en gemensam investeringsplan som är organiserad under Regionstyrelsen. Investeringsbehoven är stora och hela behovet ryms inte inom den investeringsplan som är föreslagen. I planeringsförutsättningarna föreslås investeringsutgifterna för planperioden 2027 – 2030 uppgå till 4 531 miljoner kronor.

De höga investeringsutgifterna får konsekvenser för regionens ekonomi i form av ökad låneskuld, ökade räntekostnader samt ökade avskrivningskostnader. Investeringar i MT-utrustning påverkar driftkostnaderna på grund av ökade behov av serviceavtal samt att den nya tekniken medför att behovet av datalagring ökar. I praktiken innebär detta att en större del av regionens totala budget får sättas av för att finansiera kostnader knutna till de höga investeringsnivåerna.

Regionens långsiktiga målsättning är att fullt ut finansiera investeringar med egna medel. Långsiktigt behöver regionens investeringsutgifter därför anpassas till det finansiella utrymmet vilket i praktiken betyder ett större resultatöverskott eller minskade investeringsutgifter. Att minska investeringsutgifterna får dock konsekvensen att prioriterade behov måste flyttas fram utanför planperioden. Uteblivna investeringar riskerar att öka driftkostnaderna i form av ökade kostnader för oplanerade driftstopp, försämrad produktion samt ökade kostnader för reparationer, reservdelar och service.

Totalt för planperioden utgör investeringsutgifterna i regionens fastigheter det största investeringsområdet med 3 420 miljoner kronor. För medicinteknisk utrustning uppgår investeringsutgifterna till 712 miljoner kronor och investeringar inom IT uppgår till 238 miljoner kronor för hela planperioden.

Nämnderna

Hälso- och sjukvårdsnämnden lyfter att det fortsatt finns en omfattande underhållsskuld som avser renoveringar och nyproduktion. Prioriteringar i investeringsramen innebär att många behov skjuts fram och ackumuleras till kommande planperiod eftersom de stora pågående projekten Nus norra laboratoriemedicin och Skellefteå nya vårdbyggnad upptar större delen av investeringsutrymmet under kommande år.

Som exempel på verksamhetskritiska lokalbehov inom regionen som helhet, som inte kan tillgodoses inom ramen för investeringsplanen, lyfter nämnden kvalitativa intensivvårdsplatser och operationsmiljöer inkluderande hantering av sterila produkter.

För det medicintekniska utrustningsbehovet gäller samma situation varför investeringsutrymmet främst kan användas till ersättningsanskaffningar, vilket innebär att ny teknik och medföljande utveckling får begränsad finansiering.

Regionala utvecklingsnämnden lyfter behov av att investeringsbudgeten för offentlig konst samt teknik för film behöver räknas upp med inflationen.

Folkhögskolestyrelsen anger att folkhögskolans verksamhet påverkas när det gäller skolans fysiska infrastruktur och långsiktiga utvecklingsmöjligheter. Styrelsen bedömer att den behöver säkerställa att skolans behov av underhåll, renovering och modernisering behöver tillgodoses eftersom byggnader, lokaler och andra fysiska resurser för folkhögskolans verksamhet ingår i regionens långsiktiga investeringsplaner. Styrelsen identifierar även behov av digitala verktyg och arbetsmiljöförbättringar som kan behöva prioriteras när regionen fattar beslut om investeringar.

Nämndernas övriga synpunkter

Hälso- och sjukvårdsnämnden framhåller att fortsatta utvecklingsinsatser är nödvändiga för att uppnå målen om en tillgänglig, jämlik, effektiv och kvalitativ vård. Trots det ekonomiskt ansträngda läget behöver därför resurser för utvecklingsarbete säkerställas både inom nämndens verksamheter och inom regionstyrelsens ansvarsområden.

Nämnden betonar även vikten av att regionstyrelsen samråder med nämnden och analyserar konsekvenserna innan beslut fattas som påverkar hälso- och sjukvårdens verksamheter. Samtidigt konstaterar nämnden att uppdraget att nå en ekonomi i balans även under 2027 kommer att vara mycket utmanande utifrån givna planeringsförutsättningar och preliminär budget.

Regionala utvecklingsnämnden betonar att ansvaret för finansiering av regionens bolag ytterst ligger hos regionfullmäktige, även om nämnden har uppdraget att utöva ägarrollen. När bolagens ökade finansieringsbehov inte kompenseras centralt riskerar kostnaderna att tränga undan resurser för det regionala utvecklingsuppdraget.

Nämnden lyfter även osäkerheter kopplade till en ny lag om offentlig säljverksamhet som kan påverka regionens bolag och innebära ekonomiska risker. Dessa risker bör enligt nämnden hanteras på regionnivå och inte belasta en enskild nämnd.

Den regionala kollektivtrafiken beskrivs som särskilt ekonomiskt utsatt till följd av osäkerhet kring drivmedelspriser, inflation, statlig medfinansiering och kommande trafikupphandlingar. Prognoser pekar på betydande underfinansiering både 2026 och 2027.

Även kulturbolagen påverkas av ökade kostnader. Sparade medel används för att möta pris- och löneökningar, samtidigt som behov finns av tydligare riktlinjer för hur överskott

får periodiseras mellan åren. Sammantaget efterfrågar nämnden långsiktiga och tydliga ekonomiska förutsättningar för både bolag och verksamheter.

Folkhögskolestyrelsen förespråkar en tillitsbaserad styrning med tydliga mål, minskad detaljstyrning och begränsad administration. Styrelsen anser att detta synsätt bör stärkas inom hela Region Västerbotten.

Styrelsen ser positivt på en närmare koppling till regional utveckling, vilket kan stärka samverkan kring utbildning och kompetensförsörjning. Behovet av tillräckliga IT-resurser för att stödja digitalisering och säkerställa en stabil teknisk infrastruktur lyfts också fram.

Dessutom betonas vikten av att planerade fastighetsåtgärder i Vindeln och Tärnaby genomförs samt att folkhögskolan får en tydlig kontaktperson inom fastighetsområdet för att förbättra samordning och verksamhetsanpassning.